

Studii de istorie, vol. IV,
Editura Istros a Muzeului Brăilei „Carol I”, 831 p.

Editura Istros a Muzeului Brăilei „Carol I” a ajuns la al patrulea volum de *Studii de istorie* pe care îl coeditează împreună cu Academia Oamenilor de Știință din România, secțiunea de științe istorice și arheologice, începând cu anul 2012 (volumul I).

În cele 831 de pagini ale volumului întâlnim următoarele secțiuni: *Istorie națională; Politică și religie; Religie și politică; Basarabia pământ românesc; Personalia; Învățămint și cultură; Minorități în Europa; Varia.*

Sub primul generic au fost grupate cronologic un număr de 26 de studii de istorie.

De la efemera glorie colonială a Germaniei – analizată de Viorel Cruceanu la relațiile româno-turce în spațiul balcanic – „ca parte a istoriei celor două țări” – cum le socoate Ionuț Cojocaru, această secțiune propune cititorului o paletă dintre cele mai diverse de aspecte și probleme ale istoriei moderne dar, mai ales, contemporane.

Remarcăm pentru relațiile în general cu Rusia și U.R.S.S. câteva titluri: Ioana Elena Secu, *Conștiința mesianică rusă în politica externă sovietică. Imperiul lui Stalin între nevoia de securitate și nevoia de supremație (1925 – 1941) (I)*; Mircea Tănase, *Relațiile româno-sovietice sub cupola parașutei*; Marius-Adrian Nicoară, *Activitatea forțelor aeriene regale române pe timpul evacuării trupelor germano-române din Crimeea (15 aprilie – 12 mai 1944)*. Apoi, tot Mircea Tănase ne propune o rememorare a „70 de ani de la luptele parașutiștilor militari români pentru apărarea părții de nord a Bucureștiului”, pentru că „este de datoria noastră să recunoaștem și să prețuim curajul și spiritul de sacrificiu al acestor luptători de elită ai Armatei Române.” Tot din problematica celui de Al Doilea Război Mondial – Alin Matei analizează *Problema iraniană și conferința tripartită de la Moscova*

(decembrie 1945); iar Corina Găzdoiu analizează *Discursul lui Stalin din 1946*, plasându-l între „reconstrucție națională sau războiul rece”.

Probleme interesante de la sfârșitul ultimei mari conflagrații mondiale în Centrul Europei aduce Florin Fugaru „*Les agents diplomatiques français et les relations politiques entre la Yougoslavie et l’Autriche, 1945 – 1947*”.

Apoi dacă Ion Ivașcu prezintă *Rezistența țăranilor din raionul Slatina la cote și colectivizare*, Gabriel Stelian Manea reface drumul *Relațiilor româno-americane în primele două decenii postbelice (1947 – 1964)*, relații ce au stat chiar și sub semnul rupturii.

O dublă contribuție la acest volum are și Radu Tudorancea, *Romania’s Cold War. The Issue of „Fraternal Support” during the Korean War (Case-Study: People’s Republic of Romania 1950-1953)* și *Ipostazele „ajutorului frățesc”. RPR, China Populară și războiul din Coreea (1950-1953)*.

Volumul de față cuprinde și materiale ce creionează începuturile structurilor europene de astăzi. Mihaela Mustăța prezintă *Chestiunea minereului de fier algerian în cadrul negocierilor pentru planul Schuman (Paris, iunie 1950 - aprilie 1951)*.

Chiar dacă titlul este mult prea cuprinzător *Revoluția din Ungaria (de când?) și impactul său asupra României*, Livia Andreea-Pătru creionează principalele aspecte ale problematicii ridicate și în spațiul românesc de evenimentele din octombrie 1956 din Ungaria.

Cu cât se apropie mai mult de zilele noastre tematica abordată de autori este tot mai surprinzătoare, dar nu lipsită de interes: Andreea Iuliana Bădilă, *Implicarea României în soluționarea tensiunilor din Indochina, din perspectivă diplomatică*; Andrada Bălan, „*Moștenirea lui Franco*” *criza globală a franchismului târziu și incidența sa în planul politicii externe (1973-1975) a Spaniei*; Iulian Toader, *Percepții românești asupra obiectivelor politicii externe americane în negocierea Acordurilor de la Helsinki (1973-1975)*; Valentin Munteanu, *3 zile de august. Procesul decizional al administrației Johnson în timpul crizei din Golful Tonkin*; Laurențiu-Cristian Dumitru, *Comunismul național și evoluția organismului militar românesc (1968-1989)*; Tiberiu Tănase, *Puncte de vedere privind încercări de adaptare și menținere a URSS. Extrase din rapoartele KGB (1985-1989)*; Flori Bălănescu, Alexandru-Murad Mironov, *Radio Europa Liberă*; Marina Penciu, *Scenarii și implicații ale lărgirii NATO din 2004*; Ioan Codruț Lucinescu, *Considerații privind evoluția Georgiei în meniul securității naționale, după conflictul din august 2008*.

Această lungă secvență de istorie universală și națională se încheie cu două materiale teoretice: Vlad Hoge, *Evoluția teoriei politice a integrării europene și Mădălina Virginia Antonescu, Neo-colonialismul în ordinea globalistă: amenințare la adresa securității statelor mici și mijlocii*.

Secțiunea **Politică și Religie. Religie și Politică** este alcătuită din substanța a două studii privind situațiile din România: Marius Oanță, *Situația canonică din*

arhidieceza romano-catolică de București. Noi interpretări privind „starea de necesitate” (1951-1984) și Cristina Preutu, Religie și politică în regimul comunist. Practici religioase în perioada conducerii lui Nicolae Ceaușescu.

Basarabia pământ românesc grupează șase studii începând cu cel al lui Ion Giurca, Ciprian Antonio Nicoară, *Disputa pentru spațiul dintre Prut și Nistru până la începutul secolului al IX-lea*, Corneliu-Mihail Lungu accentuează asupra anului 1859 ca – etapă a procesului de unificare și reformare a societății românești; Constantin Burac publică apoi *Un manuscris inedit privitor la începuturile modernizării administrativ-teritoriale ale Moldovei*; Marius-Liviu Petre, *Atitudinea Italiei față de unirea Basarabiei cu România (1920-1927)*; Jipa Rotaru, *Basarabia, parte integrantă a patrimoniului național românesc. Aripile românești în slujba reîntregirii naționale din 1941*, iar Dorin Cimpoescu analizează *Instituția prezidențială la românii basarabeni*.

Secvența **Personalia** aduce câteva contribuții interesante privind figuri cunoscute ale culturii și istoriei naționale: Roxana Gherghe, *Powers separation in the Ion Câmpineanu’s constitutional project*; Ioan Scurtu, *Bogdan Petriceicu Hasdeu – director general al Arhivelor Statului din România*; Sime Pirotici se oprește în *Iorga versus Iorga* asupra unor opinii contradictorii ale marelui savant asupra sârbilor (1908); George G. Potra, din nou despre N. Titulescu – „Operațiunea Marys” *Aducerea în România a documentelor Titulescu aflate în Franța, în posesia lui Marys Nenișor*; Alin Spânu, *Octavian Codru Tăslăuanu, un analist politic de anvergură (1914)* și Mihai Sorin Rădulescu, *Arhitectul Grigore Călinescu întregesc două portrete de intelectuali români din ultimul veac*.

Volumul cuprinde și trei studii privind istoria învățământului românesc: Cezar Avram, Mihaela Bărbieru, Roxana Radu, *Aspecte privind începuturile învățământului românesc în satele din Oltenia*; Georgiana Medrea, *Cartea franceză în România interbelică* și, din nou, Alexandru-Murad Mironov, *Istoria Universității din București la începutul regimurilor dictatoriale, 1938-1944*.

Fără materialul teoretic al Iuliei Claudia Mustăța, „*The Invaders*” Versus „*The Invaded*” or „*The Others*”, rubrica pe care editorii au intitulat-o în volum **Minorități în Europa** nu ar fi existat. Masivul studiu al lui Stoica Lascu, pe drept cuvânt, așa cum ne-a și semnalat, nu se referă la o minoritate – aromânii – ei fiind parte a poporului român.

Volumul se încheie cu un material valoros, cel al profesorului Dumitru Mazilu, care se întreabă și ne întreabă: *Putem accepta, oare, ca sănătatea – dintr-o prioritate națională – să fie transformată într-o „afacere privată” și să devină chiar o marfă?*

Ionel Cândea